

موضوع:	صرف ب ۲	پایه:	۱
تاریخ:	۹۶/۰۳/۰۴	ساعت:	۱۰:۳۰

نام کتاب: صرف ساده، بفش عربی

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید. در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی

۱. کلمه «داء» و «کرسی» به ترتیب ..... و ..... هستند. ۲۰۱ د

أ. صحیح - منقوص ب. ممدود - منقوص ج. ممدود - شبه صحیح د. صحیح - شبه صحیح

۲. مصدرهای به کار رفته در مثال‌های «ان یقتلوك فان قتلک لم یکن عاراً علیک...» و «عَلَبَتِ الزُّوْمُ * فِي اَدْنَى الْاَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَلَيْهِمْ سَيِّغَلُبُونَ»

به ترتیب مصدر ..... و ..... می‌باشند. ۲۱۱ أ

أ. مجهول - مجهول ب. مجهول - معلوم ج. معلوم - مجهول د. معلوم - معلوم

۳. .... اسم اشاره مشترک و ..... اسم موصول مشترک می‌باشد. ج

أ. ثَمَّة - الْأَوْلَى ب. أَوْلَاءِ - الْأَلَى ج. أَوْلَاءِ - أَى د. ثَمَّة - أَى

۴. تصغیر مرخَّم و تصغیر معمولی «حمراء» به ترتیب چیست؟

أ. حُمَيْرَة - حُمَيْرَاء ب. حُمَيْر - حُمَيْرَاء ج. حُمَيْرَة - حُمَيْرَاء د. حُمَيْر - حُمَيْرَاء

تشریحی

۱. صیغه‌های خواسته شده را بسازید. ۲۲۸-۲۰۹

أ. مصدر میمی از «وفی یقی»: مَوْفَى

ب. مصدر مرّه از «استعان»: استعانة واحدة

ج. صفت مشبه از «خَضِرَ»: أخضر خضراء

د. بیان تفضیل از «حُمِرَ»: أشدّ حمرة

۲. المَوْثُتُ المعنویّ قیاسیّ فی موارد و سماعیّ فی أخرى و يعرف هذا القسم بجریان أحكام المَوْثُتِ فيه ... ۲۴۰-۱

أ. دو مورد از موارد قیاسی مؤنث معنوی را به همراه مثال بیان کنید.

۱. مؤنث حقیقی مثل مریم ۲. جمع مکسر مثل رُسُل ۳. جمع مؤنث سالم مثل فاطمات ۴. اسم جمع غیر آدمی مثل ابل ۵. اسماء ریح مثل صبا.

ب. عبارت «و يعرف هذا القسم بجریان أحكام المَوْثُتِ فيه» را در ضمن یک مثال توضیح دهید.

موارد سماعی مؤنث معنوی بوسیله جریان احکام مؤنث در آن‌ها در کلام عرب شناخته می‌شوند به اینکه فعل مؤنث به آن‌ها اسناد داده شود

یا اسم اشاره مؤنث برایشان به کار رود و ... مثل «هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ» که بسبب اسم اشاره مؤنث و وصف اسم موصول مؤنث

فهمیده می‌شود که مؤنث معنوی است.

۳. شیوة «مثنی کردن» انواع اسم ممدود را به طور کامل بنویسید. ۲۵۱

إِنْ كَانَتْ هَمْزَةٌ أَصْلِيَّةً بَقِيَتْ عَلَى صَوْرَتِهَا وَإِنْ كَانَتْ لِلتَّأْنِيثِ قَلْبٌ وَأَوْأٌ وَإِنْ كَانَتْ مَنقَلِبَةً عَن وَأَوْ أَوْ يَاءٍ أَوْ مَزِيدَةً لِلإِلْحَاقِ جَازَ فِي الْهَمْزَةِ وَجِهَانٌ

إِبْقَاءَهَا عَلَى حَالِهَا وَقَلْبُهَا وَأَوْأٌ.

۴. به موارد خواسته شده پاسخ دهید. ۲۶۰-۲۵۱

أ. شرط اسم علم برای جمع مذكر سالم بسته شدن چیست؟

أن يكون علماً لمذكر عاقل خال من تاء التأنيث و التركيب.

خير

ب. آیا «حمراء» جمع مؤنث سالم بسته می‌شود؟

ج. مراد از «قلوب» در آیه «إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا» چند قلب است؟

دو قلب

د. آیا جمع بستن «طَلْحَة» بر صیغه «طَلْحَات» صحیح است؟

بله

۵. «منسوب» کلمات زیر چیست؟ ۲۸۹-۹۰

أ. طَوِيلَة: طویلّ ب. صحراء: صحراویّ ج. مرمی: مرمویّ د. هرات: هرویّ

* اسم له معنی الفعل مؤکداً و عمله من دون أن يُوافقَه وزناً و تصرفاً و لا يقبل علائمة و لا يتأثر بالعوامل و إن وافقه وزناً أبتعد عنه ببعض خواصّ الاسم.
۶. عبارت فوق تعریف چیست؟ ب. عبارت «إن وافقه وزناً...» را در ضمن مثالی توضیح دهید.

أ. اسم فعل (۰/۵) نمره. ب. اسم فعل اگر از حیث وزن با اوزان موجود در فعل مطابق باشد به سبب وجود برخی از خواص اسم مثل تنوین از فعل دور شده، از آن جدا می‌گردد مثل کلمه صَه که از حیث وزنی می‌تواند مثل فعل «دع» باشد لکن تنوین می‌پذیرد و از فعل جدا می‌گردد «صه». (۵/۱ نمره)

۷. در عدد اصلی اگر معدود بعد از عدد ذکر شود حکم عدد از حیث تذکیر و تأنیث در موارد زیر چیست؟ ۳۳۳

أ. عدد «مُفرد» باشد: بر عکس معدود می‌آید.
ب. عدد مرکب «پانزده» باشد: جزء اول مخالف و جزء دوم موافق معدود می‌آید.
ج. عدد «عقد» باشد: برای مذکر و مؤنث یکی می‌باشد.
د. عدد «معطوف» بیست و یک باشد: جزء اول موافق معدود و جزء دوم حکم عقد را دارد.

۸. فرق صفت مشبیه و اسم فاعل از حیث معنا چیست؟ ب. اسم فاعل از فعل «تدحرج» را صرف کنید. ۲۱۷
أ. اسم فاعل حدوثی است و صفت مشبیه ثبوتی است. ب. متدحرج متدحرجان متدحرجة متدحرجتان متدحرجات.

۹. قواعد اعلال انجام گرفته در کلمات زیر را بنویسید. ۲۰۱-۳

أ. كُتِبَ (مصغر کتاب):

أ. إذا ولي ياء التصغير ألف قلبت ياءً و أدغمت ياء التصغير فيها.

ب. سيّد:

أصله «سَيُود» قلب الواو ياءً إذا جاورت الياء في كلمة أو ما يشبه الكلمة و كان أولهما ساكناً غير منقلب.